

„Altruizm danych jako mechanizm wspierania dobra wspólnego – refleksje na tle unijnego Aktu w sprawie zarządzania danymi”

Justyna Meszka-Łukasik

Uniwersytet Łódzki

Wydział Prawa i Administracji

Cyfrowa transformacja i dane jako nowy kapitał

dane = kluczowy
zasób XXI wieku

gospodarka oparta
na danych

cyfryzacja →
zmiana modeli
biznesowych i
społecznych

znaczenie regulacji
prawnych (RODO,
DGA)

Altruizm danych według DGA

„**altruizm danych**” oznacza dobrowolne dzielenie się danymi na podstawie wyrażonej przez osoby, których dane dotyczą, zgody na przetwarzanie dotyczących ich danych osobowych lub na podstawie udzielonego przez posiadaczy danych pozwolenia na wykorzystywanie ich danych nieosobowych, bez żądania ani otrzymania za to wynagrodzenia wykraczającego poza zwrot kosztów poniesionych przez te osoby lub posiadaczy w związku z udostępnieniem ich danych do celów leżących w interesie ogólnym określonych – w stosownych przypadkach – w prawie krajowym, takich jak opieka zdrowotna, zwalczanie zmiany klimatu, poprawa mobilności, ułatwianie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk urzędowych, poprawa świadczenia usług publicznych, kształtowanie polityki publicznej lub do celów badań naukowych leżących w interesie ogólnym

„**dane**” oznaczają cyfrowe odwzorowania działań, faktów lub informacji oraz wszelkie kompilacje takich działań, faktów lub informacji, w tym w formie zapisu dźwiękowego, wizualnego lub audiowizualnego;

„**dzielenie się danymi**” oznacza dostarczanie danych przez osobę, której dane dotyczą, lub przez posiadacza danych użytkownikowi danych do celów wspólnego lub indywidualnego wykorzystywania takich danych w oparciu o dobro wolne umowy lub na podstawie prawa Unii lub prawa krajowego, bezpośrednio lub z udziałem pośrednika, na przy kład w ramach licencji otwartych lub handlowych, bezpłatnie lub za opłatą;

„**dane osobowe**” oznaczają dane osobowe zgodnie z definicją w art. 4 pkt 1 rozporządzenia (UE) 2016/679;

„**dane nieosobowe**” oznaczają dane inne niż dane osobowe

Czym jest altruizm danych?

dobrowolny charakter dzielenia się danymi

wyrażenie zgody lub udzielenie pozwolenia

brak wynagrodzenia (poza zwrotem kosztów)

realizacja celów leżących w interesie ogólnym

Czym jest interes ogólny?

Pojęcie zbliżone do interesu publicznego i dobra wspólnego;

opieka zdrowotna, zwalczanie zmiany klimatu

poprawa mobilności

ułatwianie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk urzędowych

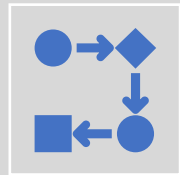
poprawa świadczenia usług publicznych, kształtowanie polityki publicznej

badania naukowe leżące w interesie ogólnym

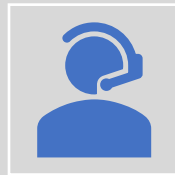
Cele instytucji

wsparcie zrównoważonego
rozwoju społecznego i
gospodarczego

wzmocnienie autonomii
informacyjnej jednostek

ułatwienie swobodnego
przepływu informacji,
istotnego dla badań
naukowych i innowacji
technologicznych

wsparcie funkcjonowania
rynku wewnętrznego UE

realizowanie celów o
charakterze publicznym

Wyzwania związane z altruizmem danych

Niewielka świadomość społeczna dotycząca idei altruistycznego udostępniania danych.

Złożoność regulacyjna – konieczność zapewnienia zgodności z RODO i innymi przepisami o ochronie danych.

Ryzyko naruszenia prywatności poprzez łatwą agregację i możliwość odwrócenia anonimizacji.

Bezpieczeństwo danych – zagrożenia związane z cyberatakami, manipulacją, dezinformacją i nadużyciami.

Interoperacyjność systemów – potrzeba standaryzacji formatów danych i harmonizacji przepisów w UE.

Model finansowy – brak stabilnych mechanizmów finansowania podmiotów zajmujących się altruizmem danych.

Jakość danych – ryzyko niepełnych, błędnych lub przestarzałych informacji ograniczających ich użyteczność.

Zaufanie społeczne – kluczowy warunek powodzenia idei altruizmu danych w praktyce.

Konkluzje

- Altruizm danych może stać się istotnym czynnikiem wspierającym cyfrową transformację gospodarki.
- Ułatwia tworzenie innowacji w sektorach takich jak: opieka zdrowotna, transport, ochrona środowiska.
- DGA stanowi ważny krok w kierunku europejskiej przestrzeni danych i ponownego wykorzystania zasobów informacyjnych.
- Instytucjonalne wsparcie i profesjonalizacja procesów są kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa i jakości danych.
- Altruizm danych sprzyja zrównoważonemu rozwojowi oraz uznaniu danych za dobro wspólne i współczesny kapitał informacyjny.
- Wyzwanie: wciąż ograniczone zastosowanie koncepcji w praktyce oraz niepewność co do jej skuteczności.
- Ryzyko naruszenia prywatności może osłabiać zaufanie i chęć dzielenia się danymi.
- Kluczowe pozostaje znalezienie równowagi między ochroną prywatności a interesem publicznym.

Dziękuję za uwagę!

Justyna Mieszka-Łukasik

Doktorantka

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego

